

thinking

Fadura

Getxoko Kirol Parke Berria

**URBANIZAZIORAKO ESKULIBURUA
- LANDAREDIA -**

Getxo
KIROLAK *bizi ezazu*

Aurkibidea

SARRERA.....	2
EGUNGO LANDAREDIAREN ANALISIA.....	3
ESPAZIOEN TIPIFIKAZIOA LANDAREDIAN ESKU HARTZEKO.....	4
ESPAZIO IREKIAK.....	4
MUGAK ETA BIDEAK / IBILBIDEAK.....	5
PARKEAREN BARRUKO EREMUETARAKO LANDAREDIA PROPOSATZEA.....	5
EZAUGARRIAK.....	5
ZUHAITZ-ESPEZIEAK.....	6
EZAUGARRIAK.....	7
ZUHAITZ-ESPEZIEAK.....	7
ZUHAIXKA-ESPEZIEAK IBILBIDEEN ERTZETARAKO.....	7
PARKEAREN PERIMETROKO HESIETARAKO LANDAREDIA PROPOSATZEA.....	8
EZAUGARRIAK.....	8
KIROL PISTEN INGURUKO LANDAREDIA PROPOSATZEA.....	9
EZAUGARRIAK.....	9
ZUHAIXKA IRAUNKORRAK ITXITURA PERIMETRALAK EGITEKO.....	10
AIRE ZABALEKO PISTEN INGURUA, HOSTOAK KONTROLATZEA ESKATZEN DUENA.....	10

SARRERA

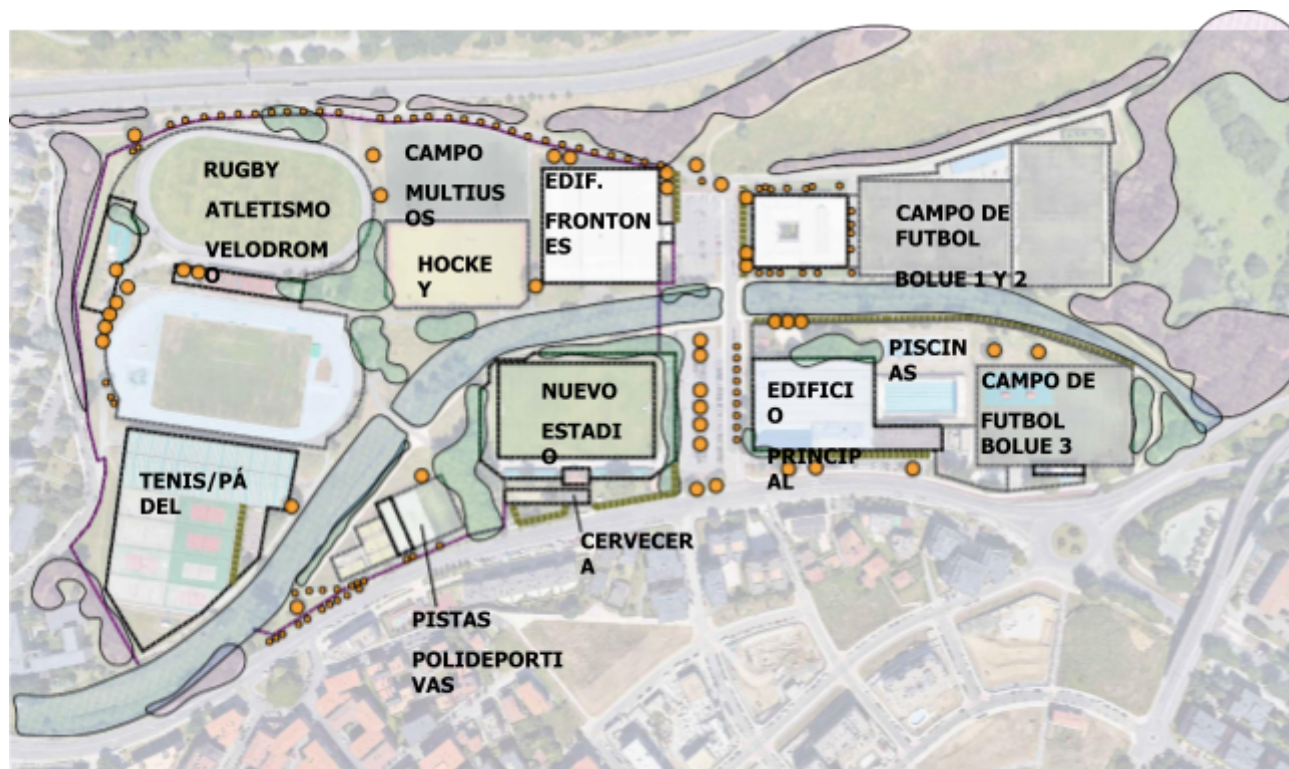
Fadurako ingurunerako Landarediaren Eskuliburu hau biodibertsitatea eta ekosistema-zerbitzuak espazio kirolari-urban batean sustatzeko helburuarekin lantzen da, horrela Gobela ibaiarekin eta Bolueko hezegunearekin harreman harmoniatsua erraztuz.

Horretarako, birsorkuntza ekologikoko ikuspegia proposatzen da, jatorrizko espezieen erabilera lehenesten duena, ahal dela bertako hazitik eratorriak, baita espezie inbaditzaileen eliminazioa ere. Aldi berean, basafaunaren (hegazti frugiboroak, polinizatzaileak, eta abar) presentzia sustatzen da, landaketak inguruko sare naturalarekin lotuz.

Espezieak hautatzeko eta mantentze-lanetarako irizpide hauekin, ingurune erresilienteago bat sortu nahi da, tokiko dinamika ekologikoan integratua eta Fadurako kirol-eremuari balio ekologiko eta paisajistiko handia emango diona.

Gainera, gomendatzen da kontuan hartzea lurzorua baldintzak, eguzki-esposizioa eta hezetasuna landaketa berriak kokatzeko orduan, bai eta aldizkako jarraipena egitea ere, balizko espezie inbaditzaile berriak detektatu eta eliminatuko direla ziurtatzeko, epe luzera birsorkuntza egonkor eta iraunkorra bermatuz.

EGUNGO LANDAREDIAREN ANALISIA

----- EGUNGO ETA ETORKIZUNeko ERAIKINAK

----- HESI PERIMETRALA

----- ITXITURAK

LANDAREDIA:

TAMAINA HANDIKO ZUHAITZ-MASAK PARKEAREN BARRUAN

TAMAINA HANDIKO ZUHAITZ-MASAK PARKEAREN INGURUAN

TAMAINA ERDIKO ETA HANDIKO BESTE ZUHAITZ INTERESGARRI BATZUK

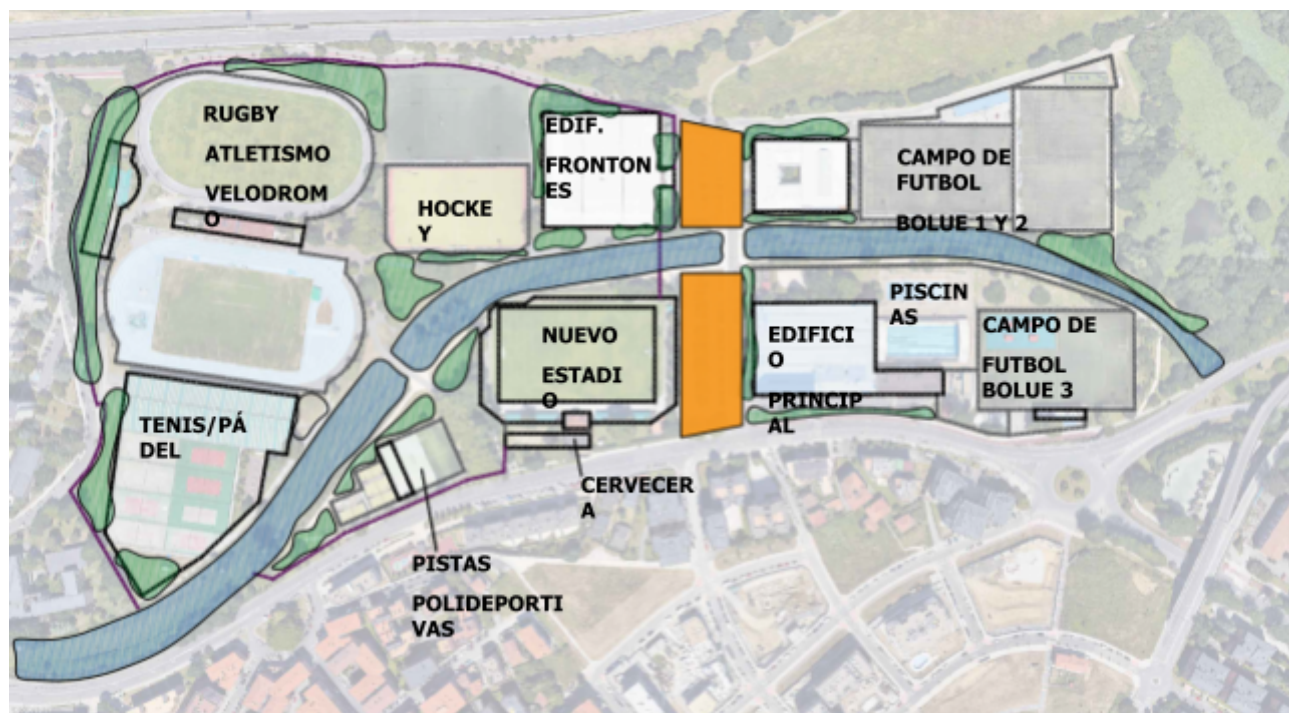
"HESKAI" MOTAKO ZUHAIXKA-LERROKADURAK

ERRIBERAKO LANDAREDIA

ESPAZIOEN TIPIFIKAZIOA LANDAREDIAN ESKU HARTZEKO

ESPAZIO IREKIAK

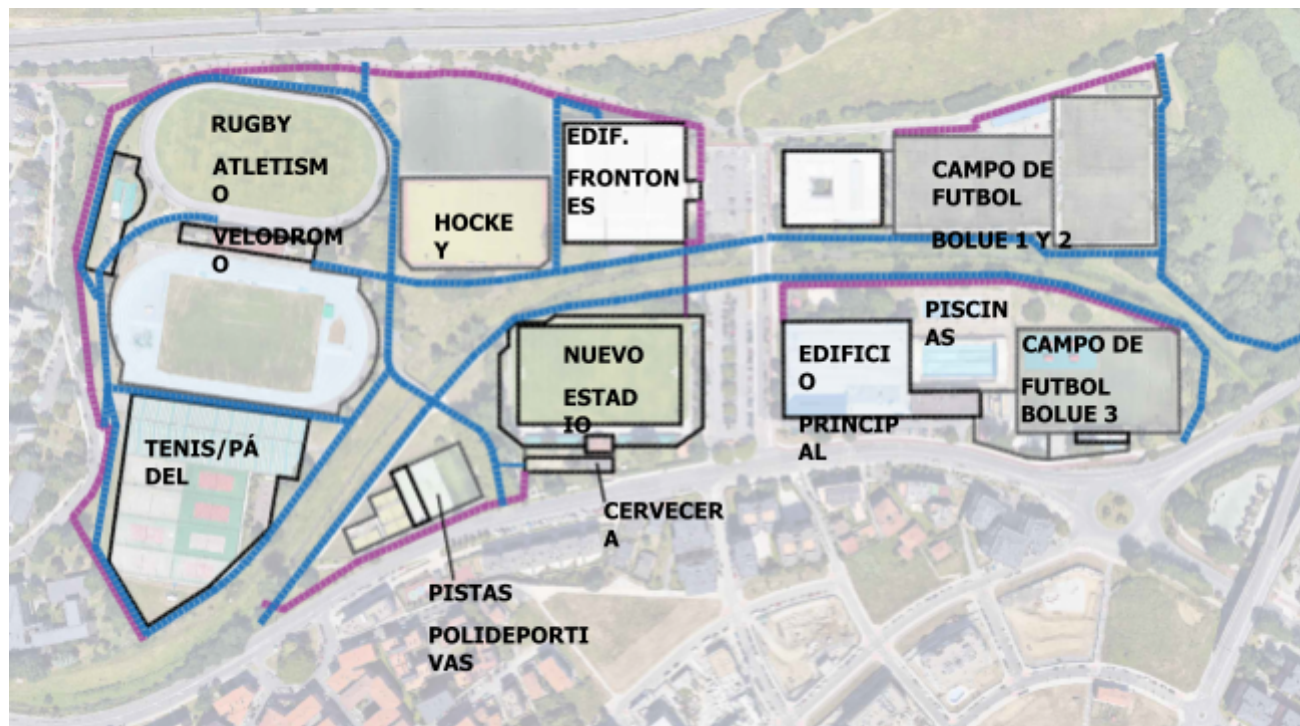

 PARKEAREN BARRUKO EREMUAK, LANDARE BERRIAK HAR DITZAKETENAK

 ERRIBERAKO LANDARE BERRIAK HARTZEKO AUKERA DUEN EREMUA: EREMUZ KANPO

 LANDARE-INTEGRAZIORAKO PROIEKTUEN MENDE DAGOEN EREMUA

MUGAK ETA BIDEAK / IBILBIDEAK

..... ZUHAIKAK ETA/EDO ZUHAIKAK LERROKADURAN JARTZEKO AUKERA DUTEN IBILBIDEAK

..... ZUHAIKAK KOKATZEKO ITXITURA, ITXITURA PERIMETRALAK EGITEKO

PARKEAREN BARRUKO EREMUETARAKO LANDAREDIA PROPOSATZEA

EZAUGARRIAK

Hainbat espezie multzokatuta jartzea proposatzen da, egoteko lekuetan itzalguneak sortuz.

Kontu handiz kontrolatuko dira sustraiak zoladura gogorrak edo saneamendu-kanalizazioak ez kaltetzeko (oro har, tamaina txikiagoko zuhaitzek portaera hobe dute arazo horien aurrean).

Mantentze-lan baxuko espeziei emango zaie lehentasuna (baita zuhaixketan ere).

ZUHAITZ ESPEZIEAK

- Aukeratu landaredi-ertzaren arabera (artadia, haritzia, gunee hezeak, eta abar):
 - Kantauriko artadia: Kantauriko artea (*Quercus ilex ilex*), erramua (*Laurus nobilis*)
 - Harizti-baso mistoa: Bertako haritzak (*Quercus robur/petraea*)
 - Gunee hezeak: Haltza (*Alnus glutinosa*), bertako lizarra (*Fraxinus excelsior*)

ZUHAISKA ESPEZIEAK

- Lehenetsi polinizatzaileak eta hegazti frugiboroak erakartzen dituzten lore eta baiadun zuhaixkak:
 - Adibideak: hurritza (*Corylus avellana*), kornejoa (*Cornus sanguinea*), zarragatza (*Sambucus nigra*), arantza beltza (*Prunus spinosa*), elorri zuria (*Crataegus monogyna*)

BELAR ESPEZIEAK

- Sustatu kolonizazio naturala edo erabili bertako larre-nahasketak dibertsitate floristikoa eta balio ekologikoa handitzeko.
- Saihestu espezie exotikoen sarrerak eta kontrolatu inbaditzaile posibleen agerpena.

PARKEAREN BARRUKO BIDEETARAKO LANDAREDIA PROPOSATZEA

EZAUGARRIAK

Zuhaitz-lerrokadurak ibilbideen ondoan. Kontu handiz **kontrolatuko dira sustraiak** zoladura gogorrak edo saneamendu-kanalizazioak ez kaltetzeko (oro har, tamaina txikiagoko zuhaitzek portaera hobe dute arazo horien aurrean).

Mantentze-lan baxuko espeziei emango zaie lehentasuna (baita zuhaixketan ere), eta, ahal dela, fruta-arbolak saihestuko dira.

ZUHAITZ ESPEZIEAK

- Ibai-eremua (Gobela ibaia):
 - Haltza (*Alnus glutinosa*)
 - Lizarra (*Fraxinus excelsior*)
 - Zume zuria (*Salix alba*)
 - Zume beltza (*Salix atrocinerea*)
 - Zumeak (*Salix fragilis*, *S. triandra*, *S. purpurea*)
- Beste bideak:
 - Tamaina ertaineko eta mantentze errazeko bertako zuhaitzak gomendatzen dira, zoladurak kaltetzen dituzten sustraiak saihestuz.

ZUHAISKA ESPEZIEAK

- Ibai-ertza:
 - Hurritza (*Corylus avellana*)
 - Kornejoa (*Cornus sanguinea*)
 - Zarragatza (*Sambucus nigra*)
 - Euonimo arrunta (*Euonymus europaeus*)
- Beste bideak:
 - Tamaina txiki/ertaineko lore eta fruitudun zuhaixkak (elorri zuria, arantza beltza...).
 - Bertako fruitu-arbolak sartzeko aukera, mantentze-lanak ahalbidetzen badu.

(Bideen inguruko belar- edo estaldura-zerrendarako, bertako larrea aukeratu daiteke, polinizazioa eta inbaditzaileen kontrola sustatuz).

PARKEAREN PERIMETROKO HESIETARAKO LANDAREDIA PROPOSATZEA

EZAUGARRIAK

Barruan hesitutako eremuek modu autonomoan funtzionatuko dutenez, eremu horretako hesi perimetrala kendu ahal izango da, erabaki hori hartzen bada. Egungo hesian dagoen hormigoizko behe-horma mantentzea erabakitzen bada, berriz, hormaren alboetan zuhaixkak jartzea proposatzen da, horma ezkutatzearren. Itzenbide horrek, nolabait, eremua mugatuko luke, eta parkearen barruko zirkulazioa kontrolatzea erraztuko luke, ikusmen orokorrean eta parkearen eta ingurunearen arteko landare-jarraitutasunean eragin gabe. Gainera, hormigoizko behe-horma mantenduta, parkearen eta ingurunean artean egon daitezkeen sestra-aldaketen arazoak konpontzen dira (Iturgitxi eremuan izan ezik).

Itxitura hori egiteko, zuhaixka iraukorrak eta mantentze-lan txikikoak proposatzen dira, urtean bi inausketa baino gehiago eta ureztaketarik ere behar ez dutenak (adibidez, cotoneaster, abelia...). Aipatzekoa da, Getxo Kirolakek egindako segurtasun-dokumentuaren arabera, proposatutako atala kirol-parke baterako itxitura seguru gisa ere ulertzen dela.

SECCIÓN ACTUAL

SECCIÓN PROPUESTA

ZUHAISKA ESPEZIEAK (IRAUNKORRAK)

- Erramua (*Laurus nobilis*)
- Adar gaztaina (*Rhamnus alaternus*)
- Olibastroa (*Ligustrum vulgare*)
- Astigar zuhaixkak (*Acer* sp.)
- Elorri zuria (*Crataegus monogyna*)
- Arantza beltza (*Prunus spinosa*)
- Betiko arrosa (*Rosa sempervirens*)

IGOKAILUAK / LUR ESTALTZAILEAK

- Huntza (*Hedera helix*)
- Zarzaparra (*Smilax aspera*)

EZ-INBADITZAILE EXOTIKOAK (KONTUZ)

- Kotoi-arbola (ez-inbaditzailea)
- Jasminak (polinizatzaileentzako duten balioagatik)

(Gomendagarria da balizko espezie exotikoak bertako espezieekin konbinatzea eta inbasio-arrisku bat ez dakartela egiaztatzea).

KIROL PISTEN INGURUKO LANDAREDIA PROPOSATZEA

EZAUGARRIAK

Kirol-pista estali gabeetatik gertu dauden fruta-arbolak saihesten saiatuko da. Halaber, lehentasuna emango zaie **pista irekien ondoko zuhaitz iraunkorrei**, hostoek kirol praktika oztopa ez dezaten. Arreta bereziarekin **kontrolatuko dira sustraiak** zoladura gogorrak edo saneamendu-kanalizazioak ez kaltetzeko (oro har, neurri txikiagoko zuhaitzek portaera hobe dute arazo horien aurrean). **Mantentze-lan baxuko** espezieak lehenetsiko dira (zuhaixketan ere bai). **Zuhaitz handi iraunkorrak**, baloiarekin jolasteko pisten **hesien aurrean** (bihurdura bikoitzeko hesiak).

ZUHAITZ ESPEZIEAK (HOSTO IRAUNKORRAK)

- Kantauriko artea (*Quercus ilex ilex*)
- Erramua (*Laurus nobilis*)

ZUHAISKA ESPEZIEAK

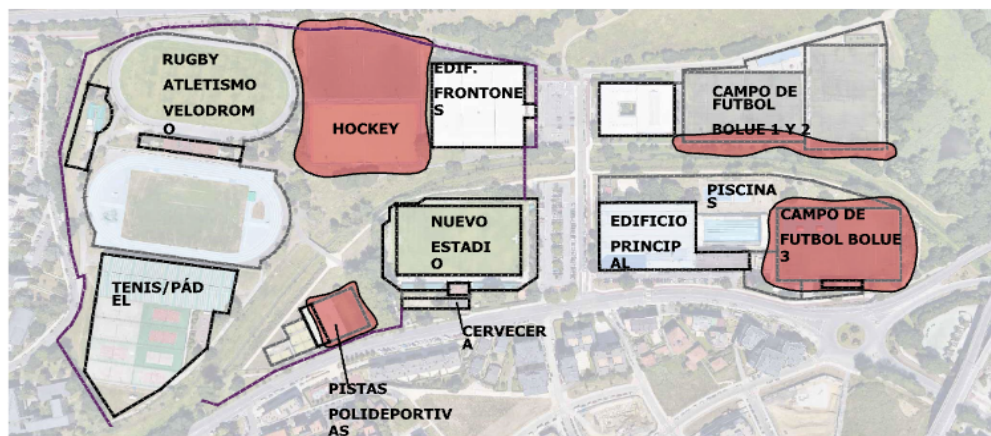
- Adar gaztaina (*Rhamnus alaternus*)
- Legeltxo (Phillyrea latifolia)
- Izeia (*Juniperus communis*)
- Erramu faltsua (*Ruscus aculeatus*)
- Olibastroa (*Ligustrum vulgare*)
- Lentiskoa (*Pistacia lentiscus*)

IGOKAILUAK

- Huntza (*Hedera helix*)
- Zarzaparra (*Smilax aspera*)

(Aukera hauek pistetan hosto-erorketa gutxitzen dute eta, aldi berean, biodibertsitatea sustatzen dute).

AIRE ZABALEKO PISTEN INGURUA, HOSTOAK KONTROLATZEA ESKATZEN DUENA

PISTAS AL
AIRE LIBRE
DONDE SE
REQUIERE
CONTROL
DE HOJAS